

W związku ze zbliżającą się Uroczystością Wszystkich Świętych i Wspomnieniem Wszystkich wiernych zmarłych zasadne staje się przypomnienie zasad dotyczących możliwości zyskania odpustu zupełnego lub częściowego za zmarłych.

IV edycja *Enchiridion indulgentiarum* z 1999 r. odnośnie do odpustu za zmarłych, podaje następujące zasady, jakie obowiązują wiernych, co do możliwości zyskania łaski odpustu zupełnego, bądź częściowego, który ofiaruje się tylko za zmarłych.

Odpust za zmarłych¹:

§ 1. udziela się odpustu zupełnego wiernemu, który ofiaruje się tylko za dusze w Czyśćcu, gdy:

1. w poszczególne dni od 1 do 8 listopada, pobożnie nawiedzi się cmentarz i pomodli się, także w sposób myślny, za zmarłych;
2. w dniu, w którym obchodzi się Wspomnienie wszystkich wiernych zmarłych nabożnie nawiedzi się kościół lub kaplicę i odmówi się *Modlitwę Pańską* i *Wierzę w Boga*

§ 2. Udziela się odpustu częściowego wiernym, który ofiaruje się tylko za dusze w Czyśćcu, gdy:

1. pobożnie nawiedzi się cmentarz i pomodli się, także w sposób myślny, za zmarłych;
2. pobożnie odmówi się *Jutrznię* lub *Nieszpory* z Oficjum za zmarłych lub inwokację *Wieczny odpoczynek racz im dać Panie, ...*

Normy odpustowe wydane przez najwyższą władzę kościelną regulują również warunki, jakie ma spełnić wierny, który pragnie zyskać łaskę odpustu zupełnego. W punkcie 20 niniejszych norm podane są następujące warunki:

§ 1 – Aby otrzymać odpust zupełny, oprócz wykluczenia przywiązania do jakiegokolwiek grzechu, także lekkiego, konieczne jest wykonanie czynu obdarzonego odpustem i spełnienie trzech warunków: **spowiedź sakramentalna, komunია eucharystyczna i modlitwa według intencji Ojca Świętego.**

§ 2 – Z jedną spowiedzią sakramentalną można zyskać kilka odpustów zupełnych, podczas gdy z jedną Komunią Świętą i jedną modlitwą według intencji Ojca Świętego zyskuje się tylko jeden odpust zupełny.

§ 3 – te trzy warunki mogą być wykonane kilka dni przed lub po wypełnieniu czynu obdarzonego odpustem². Jednakże zaleca się, aby Komunia Święta i modlitwa według intencji Ojca Świętego były w dniu, którym wykonuje się przewidziany czyn obdarzony odpustem.

¹ *Manuale delle Indulgenze Norme e Concessioni*, Libreria Editrice Vaticana 2008, s. 91.

² Ksiądz Prof. Marian Pastuszko w swojej monografii o odpustach podaje wyjaśnienie tego zapisu dotyczącego warunku spowiedzi sakramentalnej i przyjęcia Komunii świętej. „Wyznanie grzechów w spowiedzi

§ 4 – Jeśli jest brak pełnej dyspozycji albo nie został wypełniony w pełni czyn obdarzony odpustem i nie zostały spełnione trzy warunki, zyskuje się tylko odpust częściowy.

§ 5 – Wypełnia się w pełni warunek modlitwy według intencji Ojca Świętego omawiając według własnej intencji jeden raz *Modlitwę Pańską* „Ojcze nasz...” i jeden raz *Pozdrowienie Anielskie* „Zdrowaś Maryjo...”. Pozostawia się w sposób wolny każdemu wiernemu, aby odmówił jakąkolwiek inną modlitwę według własnej pobożności.

sakramentalnej jest warunkiem *sine qua non* uzyskania odpustu zupełnego, nawet u wiernego, który nie ma na sumieniu grzechu. Natomiast problemem jest, *kiedy w stosunku do czasu wypełnienia czynu obdarzonego odpustem, spowiedź ma się odbyć*. Norma 7 konst. *Indulgentiarum doctrina* i norma 27 Penitencjarii Apostolskiej z 1968 r., norma 23 § 3 Penitencjarii Apostolskiej z 1986 r. oraz norma 20 § 2 Penitencjarii Apostolskiej z 1999 r. stanowią, by spowiedź wiernego zabiegającego o dostąpienie odpustu zupełnego odbyła się w różnych dniach (*pluribus diebus*) przed wykonaniem dzieła obdarzonego odpustem lub po jego wykonaniu. Moim zdaniem, jeśli nie wiemy, jaki sens ma zwrot o różnych dniach, użyty w konst. *Indulgentiarum doctrina* (nr 8) i w normach Penitencjarii Apostolskiej, to najbezpieczniej jest trzymać się terminów na spowiedź ustalonych w kan. 931 § 1 KPK z 1917 r., mianowicie, *osiem dni przed dopełnieniem czynu obdarzonego odpustem i osiem dni po dopełnieniu tego czynu*.

Norma 8 konst. *Indulgentiarum doctrina* identycznie określa czas przyjęcia Komunii świętej, jak też przystąpienie do spowiedzi, to jest w *różnych dniach* przed wypełnieniem czynu odpustowego lub po jego wypełnieniu, co przez analogię z kan. 931 § 1 KPK z 1917 r. może nastąpić w przeddzień dopełnienia czynu obdarzonego odpustem i w ciągu siedmiu dni po dopełnieniu tego czynu. Jednak ta sama norma 8 konst. *Indulgentiarum doctrina* zaleca, aby wiemy zabiegający o dostąpienie odpustu zupełnego *przyjął Komunię świętą w dniu, w którym wykonuje czyn obdarzony odpustem*.

Według normy 9 konst. *Indulgentiarum doctrina* po jednorazowym przyjęciu Komunii świętej *można uzyskać tylko jeden odpust zupełny*”. Por. M. Pastuszko, *Odpusty*, Kielce 2001, s. 67 – 68.